

Nr 72.

Av herr **Mannerskantz**, om underlättande i visst hänseende för svenskfödda personer, som förlorat sitt svenska medborgarskap, att återvinna detsamma.

Det nu pågående kriget har medfört stora omvälvningar i Europas länder, och i många av dem ha förändringar inträffat, som medfört genomgripande följder för civilbefolkningen. Det är således icke ägnat att väcka förvåning, när en del svenska kvinnor, som ingått äktenskap med utlänning, nu söka sig till sitt gamla hemland. I många fall har deras strävan att återknyta kontakten med Sverige varit så stark, att de sökt återvinning av sitt svenska medborgarskap, som de förlorat vid överflyttningen till makens hemland.

De regler som finnas i 5 § i gällande lag om förvärv och förlust av svenskt medborgarskap möjliggöra, att denna återvinning i de flesta fall kunnat ske utan större svårigheter. Detta har givetvis förutsatt en av humanitära skäl dikterad tillämpning av lagens villkor och en välvillig användning av de dispensmöjligheter som finnas.

Emellertid finnes icke möjlighet att meddela dispens från det kravet, att vederbörande skall visa sig hava möjlighet att försörja sig och sin familj. För den kvinna, som ansett det nödvändigt att brådstörtat begiva sig från sitt av krig hemsökta land för att söka skydd för sina barn och sig själv, har det ofta mött oöverstigliga svårigheter att hit medföra så stor del av familjens ekonomiska tillgångar, att dessa kunna anses tillfyllest i lagens mening. Kan vederbörande ej visa, att hon själv kan prestera nödig försörjning och kan hon ej heller förete garantier från andra därom, finnes för närvarande icke någon som helst möjlighet att medgiva henne återförvärv av svenskt medborgarskap.

Detta förefaller oss vara föga överensstämmande ej endast med de traditioner som Sverige har att upprätthålla på den internationella hjälpverksamhetens område utan även med den samhörighetskänsla, som måste finnas mellan vårt lands befolkning och de svenskfödda personer som söka sig tillbaka hit, även om hemfärden sker under det tvång som nöden pålägger.

Det kan knappast vara ekonomiska skäl som diktera denna återhållsamhet, eftersom riksdagen med rätta ansett sig böra bevilja stora belopp till hjälp åt härvarande flyktingar, huvudsakligen från våra grannländer.

Denna restriktivitet i lagstiftningen synes mig så mycket mera beklaglig, som det genom stockholmspolisens nyligen offentliggjorda utredningar framkommit, att i utlandet födda kvinnor med hjälp av samma lag kunna förvärva medborgarskap i vårt land på rent kommersiell bas och utan annat motiv, än att de här funnit en lämplig tillflyktsort. Det förefaller mig, som om här föreligger en uppenbar brist på balans mellan lagens konsekvenser i dessa båda fall.

Under återopande av vad jag ovan anført får jag hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning i syfte att underlätta för svenskfödda personer, vilka förlorat sitt svenska medborgarskap, att återvinna detsamma trots att de sakna tillfredsställande möjligheter att försörja sig och sin familj.

Stockholm den 23 januari 1941.

Axel Mannerskantz.